

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH (CATALANISTA)

Any 4.— Núm. 137.— Diumenge 22 de Mars de 1903.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs pùblichs: volém Corts catalanas, sino tot quant se refereixi à la organisiació interior de nostra terra; volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instància'ls pleits y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions i impostos, y volém, en fi, la facilitat de poder contribuir à la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Contrarietats

Creure que un moviment social com és lo Catalanisme, tot just nat a la vida, ha de seguir una ruta fàcil y desembrossada que'l meni sense entrebanchs ni contrarietats de cap manera a la consecució de l'ideal que persegueix, fòra tant com pensar que l'existencia de l'home és un camí sembrat de flors, sense desengany, sense horas tristes, sense moments de fonda preocupació que abaten l'espiritu y fan coneixer l'amargantor del fel. Precisament perquè's tracta d'un moviment social de molta empeta, que té per finalitat l'última la completa reconstitució del nostre poble, ofereix lo Catalanisme sèrios perills, possibles y tal vegada convenientes contraremps, que s'han de sortejar y salvar quan sia necessari, aixecant lo cor ben enllaire y fixa la vista en terra, tenint sempre present l'ideal que'n mou y no despreciant les circumstancies que'n rodejin; en una paraula, obrant com a homes sencers y dignes, depositaris d'un llegat que posaren en nostres mans las generacions passades, pera què'l trasmetsem a las que'n han de succeir aumentat en bens y valor pel nostre esforç y fermesa.

La tasca que voluntariament nos hem imposat, d'unir voluntats, de sumar energies, d'apaigabar odis y recels entre germans, no és tan planera com a primera vista sembla; vol tota la vocació del patriota, l'abnegació de l'entusiasta, l'heroisme del convensut. Y malgrat això, per molt temps si no sempre, haurèm de lluitar ab los ressabés que aquí deixa y deixarà una dominació musulmana que fa molts anys sapiguèrem espolsarnos, y que avuy tornèm a portar damunt, potser perquè hem cregut què'l baptismus influeix en la sanch y en lo geni, de la mateixa manera que en les ànimes.

Los vics històrics, las lluitas fraticidas que'n han encomanat l'hègemonia de las rassas del centre y sud d'Espanya, tenen com a natural y llògic seguici, lo despotisme a dalt, l'indiferència a baix, l'intolerància y l'intransigència en tots los ordres. Volquer, donchs, fer de l'absolutisme del que manan, franca llibertat, de l'inconsciència dels que obeeixen, interès viu y decidit, de las intemporalitzacions y dels excessos d'amor propi de tots, mutuu respecte y germanola consideració, és quelcom més que l'obra d'un partit, és treball de tota una època y de tot un poble que comensa a sentirse fort y què's prepa per a governar-se a si mateix.

Cal quèls que anèm al devant de aquesta acció social veritablement regeneradora que ha de salvar a la nostra Patria, ho fem comprendre aixís als nostres companys, tant als esdevinguts d'última hora com als que de fa molt temps nos segueixen en tan penós romiatje. Als primers pera que sàpigam què la nostra causa és de sacrifici, que comensa ab l'anulació, en lo que és possible, dels individus, y acaba ab la seguretat de no obtenir altra cosa que la satisfacció intima del compliment dels deures de patriota; y al darrers, pera que no s'impacientin, ni's cansin, ans al contrari, la mateixa pràctica de las obligacions de ciutat d'los dons, alé pera seguir endavant.

Y no hi ha pas dupte que tant los que'n guaitan de prop com los que nos miran de lluny, al presenciar semblant espectacle, al veure que al nostre camp totes las ideas y opinions són respectades, que blanxs y negres y vermells prescindenxen de lo quèls separa pera confondres ab lo que'n uneix, si de bona fe desitjan lo bé de la Patria, vindran ab nosaltres y no donarán lo seu esforç pera sunitzarlo de tants altres treballadors jers del perevinde del nostre poble.

Y no hi ha dupte tampoch que en los moments de contrarietat, en las horas enguniosas, la noblesa y la dignitat del nostre procedir s'imposará sempre y triomfará de las maquinacions dels petits y dels grossos explotadors de Catalunya, quin esquarterament real y quina mort aparent se decretá mentrels los fills d'aquesta terra, inconscients y cegos, lluitavan ells ab ells, reproduint lo crim de Cain, pero defensar duas dinastías contrarias avuy, però a qui uneix un sol nom y una mateixa procedencia que fan estremir ab anhels de venjança l'ànima de la Patria.

Lo que entenèm per regionalisme

Fer cadaçú a casa seva (regió) lo que li sembla bé, sense perjudicar al veïnat, y unirse totas las regions en lo que interessa a tothom, per exemple, pel deber sagrat de defensar lo territori.

Los montanyencs sans y esforsats del centre de Suissa que varen batir la Noblesa orgullosa austriaca, conquerint la seva santa llibertat, adoptaren la doctrina del Regionalisme. Es fet notable en aquella època y potser prova que *mens sana in corpore sano*. Lo resultat de l'aplicació del Regionalisme a Suissa és conegut. Com Estat polítich figura al cap de totes las nacions.

Los catalans y aragonesos d'altre temps, homes també robustos y esforsats, van regirse pel mateix principi regionalista. Unas lleys tenia Aragó y altres lleys tenia Catalunya. Eran pobles diferents. Això no va impedir que junts lluitessin y junts vencessein, donant dies de glòria y prosperitat a la terra en que vivian. Inglaterra posá en pràctica l'idea regionalista. Los *counties* tenen autonomia, en l'administració de la regió, y's municipis tenen completa autonomia local. No hi ha gobernadors, y per lo tant cap representació ni ingerencia del poder central. Aquesta doctrina sana d'autonomia regional y local, enrobustint cada una de las parts constituyents de l'Estat, ha contribuit notablement a fer d'Inglaterra la nació més poderosa del món. Aplicaren la mateixa doctrina d'autonomia a las colonies y las han conservat. Homes d'estat com Cánovas y Sagasta, considerats aquí com grans estadistas, no tenian més que imitar lo sistema anglès ab las nostres colonies. L'orgull centralista y l'empleomania famolencia's ofuscà, y las colonies se perderen pera eterna vergonya dels que patrocinan lo sistema centralista.

La llissó ha sigut sanchnanta, però no ha servit. La gran majoria del poble espanyol segueix *como antes*, no hi ha esmena, y l'estrangeur creu potser ab raho, que aquest poble està degenerat. D'aquí venen los rumors insultants d'intervenció estrangera pera major ignominia.

En aquesta trista situació, és altament consolidador lo moviment del regionalisme, que s'ha accentuat a Catalunya, patria d'antigas llibertats locals, que partint d'ampla base de tolerància, admets a tots los homes de bona fe y bona voluntat sense distinció d'opinions polìtiques o religioses, donchs saben los bons efectes del regionalisme y autonomia local a Suissa, República Federal ab un President que cobra 15.000 franchs, y a Inglaterra ab un Rey que cobra molts milions, y's bons efectes en los canjós suissos verament catòlics y en los cantons suissos altament protestants.

Res ha perjudicat tant a la religió com lo barrejarla ab la política.

Basta obrir l'Historia del món pera tenir-ne'l convenciment. Afortunada-

ment, las lluitas religioses han desaparect de las nacions civilizadas. Lo fer arma de combat de la religió, és digne del Roghi del Marrach.

Lo crit d'alarma aixecat pel regionalisme català, per més que ja ha portat alguns fruits, no ha sigut resposta encara, com era d'esperar, dintre y fòra de Catalunya. Serà això prova de què'l poble espanyol està realmente degenerat o al menys molt ensopit?

Lo centralisme decadent, sense donar-se la pena d'estudiar lo moviment regionalista, lo titlla de separatista o de clerical, etc. Lo separatisme és una aberració, essent inútil perdre temps en demostrarho.

Clericals? Què volen dir? Que alguns Prelats ilustradissims y part del clero català dignes representants de la doctrina de Jesucrist, doctrina de caritat y d'amor al proxim, hagin acollit l'idea regionalista, com a idea regeneradora de la Patria, no vol dir què'l moviment regionalista tingui carácter religiós. Benvinguts siguin aquests eclesiàstichs ilustrats, puig desvaneixerán en lo possible's més efectes dels que emplearen la religió com arma de domini y de riquesa, y dels que nomenantze deixables y representants de Cristo sobre la terra, van cometer la monstruositat d'empunyar las armas en guerra fratricida.

Los *soi-disant* republicans que ab las sevas exageracions van fer y fan la República impossible, també claman contràl regionalisme aplicantlo tota classe de vituperis. Lo govern centralista dèu felicitarse d'haver trobat tant bon aliat.

Quan a principis del segle XIX Napoleón vā invadir aquesta terra, qui la vā salvar? Lo govern central?... No —Lo Rey centralista se deixà agafar com un imbecil moltó, (l'història no respecta ningú); las juntas locals van salvar lo país. Lord Wellington, dignissim fill de una de las patrias de l'autonomia local, ajudà poderosament.

Lo centralisme fá segles que dura y no es precís insistir pera demostrar llurs efectes fatals. Basta fixar-se en la nostra terra. Però Cervantes escrigué'l *Quijote* pintant lo carácter de una gran majoria dels espanyols (que també n'hi ha a Catalunya de sobra); no ha servit de res; s'ha admirat la forma, però no s'ha comprès lo fondo de l'admirable llibre. L'inguèm cuidado que no vingui gent del Nort a ferlo comprender. L'última guerra vā ésser una llisoneta, mes l'orgull quixotesch continúa imperant.

Hora és que ho comprenyuem sense que'n ho expliquin gent de fòra.

Lo regionalisme y autonomia local, no són teories de filòsophs, són sistemes que s'han posat en pràctica durant segles en altres nacions y's seu bon efecte són manifestos. Suissa li dèu potser la seva existència com a Estat; Inglaterra gran part de la seva grandesa, y no volén parlar dels Estats Units, donchs la sanch vessada pels nostres germans encara es calenta.

Trigarem encara molt de temps abans que, no sols Catalunya, sinó totes las regions d'Espanya, simpregnin de la doctrina vivificadora del regionalisme. Esperém que no, de por què'l remey vingui tart o de fòra. Es, donchs, qüestió de fer molta propaganda, dins y fòra de Catalunya, ab molt de tacte y concordia, evitant tot lo que pugui ofendre.

Quan l'opinió general d'Espanya s'haig convensem de la bondat del sistema, lo regionalisme vindrà naturalment. ¡Ay de l'obstacle o' obstacles que s'hi oposin! La corrent mansa de l'opinió, si és continguda, se convertirà en torrent impetuós arrastrant l'obstacle o'l obstacle al mar d'un passat plè d'intolerància, d'injusticia y de crim.

A VOTAR PER LA JUSTICIA

Un fet en que molts dels nostres compatriots no hi han reflexionat prou, és lo de l'índier condició en quèns coloca als espanyols no castellans, l'ús d'una llengua que no és la nostra propia, en los actes més importants de la nostra vida. En los actes y documents oficials de corporacions dels nostres poblets, que no hi ha cap individu que coneixi prou lo castellà; en la comunicació telegràfica, en què's permet usar, essent establerta la xifrada y la convencional, totes las llenguas del món, menys, segons sembla, las regionals; en tota la contractació autorizada per fedatari en las nostras relacions ab qualsevol organisme oficial, ni que tot sigui format de gent de casa, per tot arreu l'ús obligat d'una parla que desconenix la majoria dels nostres compatriots y que l'Estat, faltant al seu deber, no's cuida d'ensenyarlos degudament, perquè en lo seu afany uniformador, ho fà contra totes las lleys de la Pedagogia, nos entrebanca y enreda y posa en situació d'evidènciia inferioritat, no sols respecte als fills de terras de parlar castellà, sinó fins als mateixos estrangers.

Però tot això fóra passable, perquè los danys que en aitals casos se'n poden inferir són més fàcilment remeyables; ahont l'imposició de la llengua castellana, mellov dit, ahont lo rebutjar la nostra propia no te perdió de Déu ni dels homes de bon sentit, és en las actuacions de lo criminal dels Tribunals de justicia.

No és aquesta una mania dels catalanistes ni una qüestió de poca importància que no valgui la pena de que s'hi pari la gent de casa: avuy se parla molt de democracia, s'usa y abusa, anys há, de lo que se'n diuen drets de l'home; y'l grans propagandors d'aquests y propagandistas de aquella, no se'n encara parat a escriure en llur programa, hont hi ha tantas *llibertats* nominals, la gran, la recta, la justissima llibertat d'ésser cada qui judicat en sa propia llengua per persones que la comprenquen del tot y ab tots los qu'hi intervenen sempre què'l interessat ho sollicita per no entèndren, ells o'l demés que ab l'assumpto's relacionin, cap altra, que és lo cas més freqüent en la nostra terra.

Imaginemós los torments d'un processat qui, en lo judici oral ahont se dispute la seva honra, sa llibertat y potser sa vida, no comprén a sos acusadors, a sos defensors, als qui contra ell deposan; figurèmós aquest home ignòscendent, sense poguer rebatre'l sacerdot, que no vingui gent del Nort a ferlo comprender. L'última guerra vā ésser una llisoneta, mes l'orgull quixotesch continúa imperant.

Hora és que ho comprenyuem sense que'n ho expliquin gent de fòra.

Lo regionalisme y autonomia local, no són teories de filòsophs, són sistemes que s'han posat en pràctica durant segles en altres nacions y's seu bon efecte són manifestos. Suissa li dèu potser la seva existència com a Estat; Inglaterra gran part de la seva grandesa, y no volén parlar dels Estats Units, donchs la sanch vessada pels nostres germans encara es calenta.

Trigarem encara molt de temps abans que, no sols Catalunya, sinó totes las regions d'Espanya, simpregnin de la doctrina vivificadora del regionalisme. Esperém que no, de por què'l remey vingui tart o de fòra. Es, donchs, qüestió de fer molta propaganda, dins y fòra de Catalunya, ab molt de tacte y concordia, evitant tot lo que pugui ofendre.

Quan l'opinió general d'Espanya s'haig convensem de la bondat del sistema, lo regionalisme vindrà naturalment. ¡Ay de l'obstacle o' obstacles que s'hi oposin! La corrent mansa de l'opinió, si és continguda, se convertirà en torrent impetuós arrastrant l'obstacle o'l obstacle al mar d'un passat plè d'intolerància, d'injusticia y de crim.

encara suposant que aquests inconvenients no fossin al judici oral, no són tal vegada tan importants y perillós en lo sumari, ahont una expressió incomprès pel jutge, la major part de las vegadas no parlador de la nostra llengua pot dur un processament ab sa seqüela de més irreparables.

Ah, si tinguessim l'omnisciència necessària pera coneixer totes las condemnas imposades a catalans de ensa de l'imposició del castellà en los Tribunals, com nos esgarriària la munició de persones que tal vegada no haurían patit a no ser aquella imposició!

Dos medis són necessaris pera acabar-la; la permissió de parlar en català en las actuacions sumarials y de vista en judici, la més important; y l'abolició de las incompatibilitats per ràbò de naturalesa dins las carreras judicial y fiscal. Abdúus reformas han de ferlas las Corts, que no las faràn si no's hi imposa una minoria catalanista, decidida, inteligença y forta, que tingui en més los als ideals de la justicia que las miserias y petisessas personals en què's remou sempre la discussió del Parlament espanyol; un aplech d'homes honrats y cors generosos que sàpiguan vèncer totes las preocupacions y prejudicis de rasa en aras dels nostres germans catalans més pobres, més desvalguts y més dignes per tant d'ajuda.

Homes de bé de la nostra comarca, pensieu que al votar la candidatura catalanista, exerciu un gran acte de caritat pública! Siguin las que vulguin las vostras ideas políticas, en nom de Déu, en nom de l'amor al próxim, teniu obligació d'ajudar a fer perdre aquest perillósíssim defecte de l'organisiació espanyola. Per amor als qui, més desgraciats que vosaltres, no tenen la vostra instrucció, per amor a la vostra tranquilitat de consciència en lo dia que us escaigüeu a haver d'exercir en lo tribunal popular, per amor al gran principi social de la justicia, voteu a qui pot cooperar a ferla regnar pera tots los nostres germans!

J. P. y T.

Rahons centralistes

Quan a algú individu dels partits centralistes se li feyan queixas de que la cosa pública anava malament, contestava que no era d'ells la culpa, que la tenia aqueixa massa neutra que ab son indiferènciam y son alluyament dels comicis, feya que sempre haguessin d'ésser los mateixos los que administressin los municipis y diputacions; y com los administradors no's renovaven, succeia que ells tenien de fer lo sacrifici de permetre fossin nomenats regidors y diputats per *in eternum*. Y com això ho acceptaven se pot dir per fórsa, feya que no hi hagués energias, ni activitats, ni iniciativas, y que la seva tasca's reduís tan sols a cubrir l'expedient, com se sol dir.

Ha vingut què'l poble deixonadant de son ensopiment y veient que de seguir las cosas com fins aquí se'n anava depressa y dret cap a la *debacle*, ha volgut deixar la passivitat, aquella de què's dolian tant los centralistes, y ha pres y pren part en las eleccions; y la gent que mostrava fastich al parlarlos d'ésser nomenats pera càrrecs públics, vā perdent aquella repugnància y, ara l'un, ara l'altre, tots van consentint en acceptar dits càrrecs.

Això que haguera tingut d'alegar als centralistes, perquè'l posava en condicions de reposar y de no haver de fer lo sacrifici de tindre que ésser sempre'l mateixos, sembla no's hi agrada gaire, lo que proba que al parlar en la forma que ho feyan y al donar aquellas rahons no discutian ab sinceritat.

Per altra part, ells, pera cubrir las apariencies, procura de què alguna de las persones que

LO CAMP DE TARRAGONA

ORNAMENTS D'IGLESIAS

DE LA
ANTIGUA FÁBRICA
de SEDERIAS Y TALLER
de BRODRATS
DE
Fills de Miquel Busí
BARCELONA

Artística para Salones

en Bronzo

Bronzo-Or

Plata Santamaría
de la casa

A. I. A. Santamaría

BARCELONA

Teléfono, 22

Teléfono, 42

RAMBLA DE S. JUAN N° 48

ORFEBRERÍA RELIGIOSA

Lo Nando havia fugit. En Faló, renegant, saccejava la mà que li regalava de sanch del cop de pedra, y amenassava ab l'altra al enemic que no vaya, jurant y perjurant encarat ab las tenebres.

* * *

La colla d'embrisachs bojejava tintinejant y mosfants de les despullas de la capella. Aquest esparracava y rompia las cortinetas totas planxades y plenes de brodots; aquell feya la trompeta ab un candeler de llautó, l'altre ab un trós de florero de pisa; gallejava un brétol ab lo Jesuset que hagué tot sencer a la caiguda de l'imaxe, y malla la més endemoniat la testa venerable del Sant Cristòfol ab un còdol y al marxapeu d'un corral, esclafantse un dit que feu petar ab un mal llamp recargolat com un escorpí que's fogueja... L'escàndol despertà a un pobre vehí del rabal que, cridantlos a l'ordre, anava a ténir la mateixa si del Sant a no tancar la finestra.

La bullida del vi s'havia pla apoderat de aquelles testas perversas. Ja no temíen res; ja no feyan cas de ningú; y quan en Faló hagué acabat de barallar-se ab les ombras s'apuntà l'idea d'anar a esbotzar les portes de la taverna y despertar a l'Aleix, eixí de totes les golas un ronch de aprobació, empenyentse y donantse cops de colzes a qui primer hi fòra.

Lo filet lluminós que pel pany de portal encara s'allargava a la carretella, los seu enmudir tots a l'una; y, com poruchs de ser vistos, s'anaren esmuniint com mal-factors atansant-se cautelosament arrambats a les cases.

—Ni un piu—fèu en Faló.—¿Qué hi vā que jugan?

Los altres, aturats, se parlaven a cau d'orella mentres en Faló llambregava pel forat de la clau y comentava baixet lo drinch de les unsas.

Y una agitació, una maror febrerània sorollà a la brivalla que a un crit del Faló s'apilotà a la taverna ventant cops d'esquena a la porta y fent grunyir en sos golfos. Lo taverner temerós d'una sorpresa, apagà lo llum. Los jugadors s'esglayaren. Las portas anavan brandant a l'empenya dels de fòra; y, romputs pastells y forrellach, cediren ab un gemech estrident, essent rebuda la colla d'embrisachs ab un udol y ab un soroll d'einas que feya feresa: los jugadors ho havíen coneut que eran borrats.

Al cap de bona estona'l taverner deixá l'amagatall hont s'havia ficat; encengué'l llum, y, ab lo capgirell de banchs y de cadiras, hagué de presenciar un espectacle que feya basarda. Lo Faló, ab una mà al costat, se retorcia gemegant apropi d'un home estirat boca-terrosa vora un bassal de sànc. Era'l seu pare. Enllá de la porta també hi havia un minyó ab un trauc horroso a l'esquena, rebut, al sonar lo tret, per un ganivet que'l deixá sech y enartat... D'esquitxos, de rastres de sanch, se'n veyan per les parets, per les ventallades, per terra, per tot arreu, escatint que la lluita, aquella lluita entre pares y fills, havia sigut endiabladada.

L'Aleix, lo taverner, no sabia què's feya; y ajudava al Faló a aixecar-se, y aquest no podia, s'escolava... Y tot Tretzevents era alsat; y las dònas corrían desolades de casa en casa demanantse oli de lliris, bálcems pels ferits... essent trista y sorollosa la arribada de la mare del pobre Faló a la taverna hont trobava al fill acabantse costat per costat del cós ert y encara calent del seu home.

Lo minyó estirat més enllà de la porta era'l que mallava la testa del Sant Cristòfol... Era bort y foraster... Ningú ploraria.

A. BORI Y FONTESTÀ.

Comentaris

• • •

D'una carta de Madrid que publica nostre estimat confrare *La Renaixença*, retallèm els següents paràgrafs:

«Si's republicans que a Barcelona han lluitat y legalment han venut en les darreres eleccions, se fixessin en les demostracions d'alegría que en la premsa y en los centres polítics monàrquics de per aquí ha produkt lo seu triomf de l'altre dia, fàcilment comprendrián que no sempre que's guanya una batalla s'obté una victoria.

Ja'n parlaràm més detingudament

quan arribi'l cas de relatar y comentar fets que necessaria y fatalment han d'ocorrer y que vindràn a augmentar la sèrie de deplorables errors en que's directors del partit republicà espanyol han incorregut desde la restauració de la monarquia.

Per altra part, hi ha que dir que en lo cas que's troben los republicans de Barcelona, s'irobarian los regionalistes, si per ells hagués quedat la jornada del 8 de Mars ab poca previsió provocada. Los partidaris de l'actual ordre de coses a Espanya, s'consolarian del dolor que's produeix lo moviment autonomista de Catalunya, pensant que la desfeta dels republicans havia d'aixampliar la distància que's separa dels regionalistes, y dificultar l'unió dels catalans que, prompte o tard, ha d'acabar ab lo centralisme.»

Té molta rahó en Güell y Mercader calificant de deplorable error la línia de conducta que segueixen una bona part dels republicans barcelonins. L'esperie de guerra civil que existeix a Barcelona, però no en lo restant de Catalunya, demostra que la passió cega a molts enteniments, sense donarlos-hi temps per pensar si ab aital conducta, s'afavoreix o perjudica l'ideal que defensan.

Es evident que'l catalanisme ha despertat al poble y encara és de major evidència la grave ferida que havem inferit a la desastrosa política que domina a Espanya. Donchs bé: per una aberració que no s'explica, los republicans barcelonins en lloc d'estar al costat nostre per ajudar-nos a enderrocar lo vell casolot que impideix aixecar sobre sos fonaments l'Espanya nova, s'entretenen combatents rabiosament, apuntalant axis inconscientment lo casolat del caciquisme.

Si fos possible contenir les torrentades, valdrà la pena de fer una proba y és la següent: que's catalanistas deixessim per un parell d'anys tot càrrec públic y ns abstinguessim de tota lluita electoral: és a dir, deixar als republicans barcelonins que se las entenguessim ab lo caciquisme y ab... ells mateixos. Tenim la completa seguretat que no arribariam a l'esmentat terme sense que's emichis d'avuy, confessassin lo seu error y ns vinguessin a demandar ajuda.

L'excitació d'avuy, no té altre foment que la passió, y quan aquesta hagi passat, fins los més cegos veuran que s'ha perdut lo temps llarimosament, que s'han esmercat energies que podian ésser ben aprofitadas, y que lo que volian enderrocar, s'ha aferrat més, que és la feina que han fet fins ara certs republicans, anant un dia al darrera d'en Weyler, l'altre darrera d'en Canalejas y atiant la boixeria guerrera quan lo de Cuba.

Si a Espanya no tenim la Repùblica, és ben bé per culpa dels mateixos republicans, puig los monàrquics han fet fins los impossibles pera portàrnosla. Es allò que quasi s'ha fet axiomàtic, o sigui que a Espanya no passan les cosas que llògicament han de succeir, sinò precisament tot lo contrari de lo natural. Aquí's pratica allò del mon al revés.

• • •

Carta deselosa

Estimatíssim amich:
T'escriu en vers eixa carta
Perquè tots sabèm que a tú
Es cosa que molt t'agrada.
Te l'escriu en català
Ja que aixis te fà més gracia;
No parlant de Segadors
Estàs tou com un Pasquas.

Naltres som molt ignòcents
Y això es lo que tant t'encanta,
Com los nens ho creym tot,
Som aquí de bona pasta.
Quan nos vas engalipar
Ab aquell Concert de marras,

Entre'l Polàvia y tú
Ja'n vau ben posar l'aubarda.
Deyan qu'el centralizar
Era una cosa molt mala,

Y que valtres ab valor
Trèncariau la lligada.
Vos en havéu ben burlat
De la gent d'aquesta banda,
Sóu per cert uns palitrochs
Com ja's pot dir entre naltres.

Prò com diu aquell refrà
«Quien mal anda mal acaba»
Y això m'fa sospitar molt
Qu'anirás de cap a l'aigua.
Ara fan lo rendibú,

Y d'encens t'en dónan massa,
Te dirán que ets un talent
Y un verdader Alexandre,
Mes dels polítics d'avuy
No te'n sis poch ni gaire,

Qu'són caps sense cervell
Y són l'escoria d'Espanya.
Mes deixém ara aquest punt
Y tornéu al mateix d'antes,
Perquè parlant com amichs

Podèm dir las cosas claras.
Mira, Silvela del cor,
Qu'estàs a un punt que no passa,
Perquè tú vas enganyant

Avuy a l'un, demà a l'altre,
Y no podrás sosténir

Per molt temps aquesta farsa,
Als catalans ja de cop
Nos vas fer mala jugada,
Per prometre y no cumplir
S'ha de forrar un la cara.
Jo ho vaig sentir molt per tú
Perquè ab eixa etzegallada
Te vas per sempre esfonçar
En la terra catalana.
Y encara haurás tingut sort
Qu'aquí molts semblan de Babia,
Ab tot si mai vols venir
No t'arroden la ganancia.
Si haguessis sigut formal
Cumplint com cal la paraula,
Ja podríam ben dir tots
Que otro gallo nos cantara.
Haurias pogut pujar,
Lluint aquí la casaca,
Ab don Alfonso tretze
Visitant eixas comarcas.
Mes ara fins los amichs

Sembla que d'això s'espantan,
Puig pensan que't xiularán
Encar que hi hagil Monarca,
Y això fóra un contratemps
D'aquells que no's veuen gaire,
Y't donarà un disgust
Que sempre convé evitarlo.
Jo sé si fóra aixís
Puig sabèm que de vegadas
També s'exajera un poc
Y després vè la rebaixa.
De tot modo si un consell
Sobre aquest punt me demanàs,
Te diré que ho veig molt fosch
Y no cal enredàs massa.
Perquè aquí diuen de tú
Qu'ets home sense paraula,
Qu'ets polítich de double
Y altres cosas qu'ara'm callo.
Y aquesta gent té rahó
(Sigui això dit entre nosaltres)
Perquè tú per governar
Farias mòneda falsa.
Y l'home dèu tenir seny
Si no vol ser un canalla;
Dir avuy si, demà no
Això és cosa de gitans.
Lo pensà en centralizar
Entre naltres ja no passa,
Ni aquí fà gracia a ningú,
Ans al contrari, fà rabia.
Un tolle, tolle's vā alsant
En la terra catalana
Que coménsa ja a fer por
Y costarà'l deturaho.
Prò mira per que't vull
Per aquí no t'hi atansis,
Qu'el temps d'haverhi badochs
Poch a poch ja vā acabenlse.
Alguns se creyan abans

Que eras tú algúna esperanza,
Mes ara ja han girat full.
Y'posan molt mala cara.
Lo que diuen per aquí
No vull posarho en la carta,
Perquè a voltas los papers
Van a parà a mans estranyes.
Ja t'ho diré punt por punt
Quan poguém veurens les caras,
Y no t'he de callar res
Perquè entre amichs tot se passa,
Del fanch en que t'has ficat.
No sé si algú t'en pot traure,
Potser hi ha algúna sant al cel
Que valgui per eixos casos.
De Villaverde'l tossut
Cal que no t'en fies massa,
Yls polítics de Madrid
Gairebé tots són uns plagues.
Com això se vā allargant
Vull acabàr aquesta carta
Enviant mil recorts
Que surten del fons de l'ànima.

BERENGUER.

RECORTS DE PELEGRÍ
(FULLAS DE VIATJE)

A bordo del «Montevideo»

Son las quatre de matinada y torna a remoures la gent. Comensan a celebrarse missas; de dos en dos y alternativament, se van enllestint los sacerdots fins a l' hora de l'esmorzar.

A les primeres clarors del dia sòbre cuberta se canta'l Rosari de l'Aurora.

Quin espectacle més fantàstich y conmovedor. Aquestas notes y oracions, si las dèu rebre y de grat la Regina dels mars!

Comensant tant bellament lo dia, que'serà d'hermos y esplendent pel nostre pelegrinatge.

La sortida del sol de dinsatre son llit d'algues, es saludada ab cànichs y alegría indescriptible.

Lo dia's presenta esplendorós, la mar segueix quieta y benigne. La se sugereix hermosas pensades que's fan esplayosa la travessia. A instances de l'Excelentíssim Dr. Costa y Fornaguer, arquebisbe de Tarragona, són oberts a tothom tots les habitatges. Ja no hi ha diferències de classes, tots ho corrèm tot desde aquesta hora. Y axis va passant lo dia. De rosaris no'n volgueu més, quant aquí'l comensan, més enlla són a mitja déna. Aquí predica un rectó de poble, allà comensa les oracions un Prelat, més tart es lo senyor Arquebisbe qui dirigeix la paraula als obrers; ara's forma com un chor o orfeó y vingen cants de la terra; ens un trempat se las enfila en fer jochs de mans, y tot esperant lo dinar y corrrent y avansant la nau, primer com una boira y poch a poch descubrintse demunt la ratlla d'aigua de l'horitzó, veyèm una illa, veyèm terra, y s'augmenta per instants l'alegría y tot es escatir y preguntar y gaspar santament lo temps.

Xarop de hipofosfits CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt Srs. meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any d'una escròfula crònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se preconten per aquets cassos, vaig ensenyjar los Hipofosfits Climent, trobant consol lo pacient, ja en lo primer frasco y molt pròmpte la curació completa.—Dr. Siloniz, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'As. henia presentats á la meva clínica á causa d'afeccions genitales provenientes de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteròptosis) lo Xarop Climent marca SALUD m'ha donat inmillorables resultats.—Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegítim Xarop Climent SALUD, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molts senyors meus: Llavenste presentat á la meva clínica la Sra. D^a. N. N. afecta de gana y de torsas, vaig prescriurel lo Xarop Climent, mancada marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, doncs en poch temps cobrà apetit y forzas y se li regularisaren las reglas.—Dr. Letamendi.

Ovi

Lecitina

Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónich. Reconstituyent

Antineurasténich

Uniò-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set á dos quar de uou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de dues á les tres de la tarda.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set á dos quarts de nou del vespre.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE
A. PONS ICART

SAN AGUSTÍ, NUM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, employmientos y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totes classes.

MAQUINARIA

agrícola, industrial y vinícola

Complert assortit en ferreteria

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpera y C.^a, constructors d'aràdas y bògits pera ondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Núñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
Fora..... 1 »
Extranjer..... 2 »
Número d'avuy.... 10 cénts

Anuncis a prèus reduïts

EMULSIÓ NADAL

Única que conté'l 80 per 100 d'oli pur de fetge de bacallá

Aprobada y recomenada per las Academias de Metges y Apotecaris

LA MELLOR:

LA MÉS AGRADABLE

Aygua naf SERRA

La Joya del Centre

Establiment de begudas

DE JOSEPH RIOLA

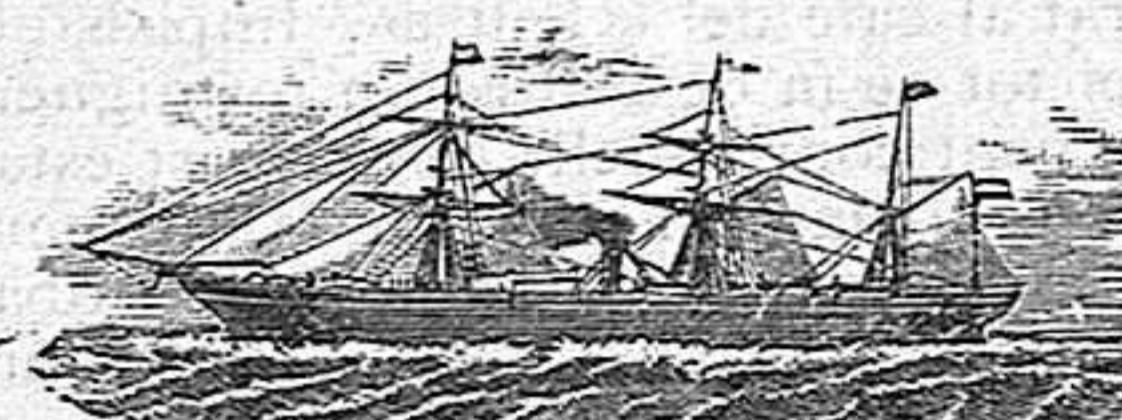
Tarragona.—22. RAMBLA DE SANT JOAN. 22.—Tarragona

Cervesa fresca Moritz, rebuda diariament de la fàbrica.

Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps.

Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas á prèus econòmichs

SE SERVEIX A DOMICILI

Serveys de la Companyia Transatlàntica

Línia de Cuba y Méjico.—Lo dia 16 de Mars sortirà de Bilbao, lo 19 de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor Alfonso XII, directament pera Habana y Veracruz. Adreça passatge y carrega pera Costafrime y Pacífic ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méjico.—Lo dia 26 de Mars sortirà de Barcelona, na, lo 28 de Malaga y'l 30 de Cadiz lo vapor Buenos Aires, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Mars sortirà de Barcelona, lo 13 de Malaga y'l 15 de Cadiz, lo vapor Montevideo, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admeten passatje y zirrga pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífic, pèra quals ports admet passatje y carrega ab billets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatje pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Carupano y Trinitat ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipins.—Lo dia 28 de Mars sortirà de Barcelona, habent fet las escales intermitjents lo vapor Isla de Luzón, directament pera Port-Said, Suez, Colomé, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Africa, de la India, Iava, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 2 Mars sortirà de Barcelona, lo 3 de Valencia, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cadiz, lo vapor Reina María Cristina directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canàries.—Lo dia 17 de Mars sortirà de Barcelona lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant, lo 20 de Málaga y'l 22 de Cadiz, lo vapor M. L. Villaverde, directament pera Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cadiz, Alacant y Valencia.

Línia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Mars sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, lo vapor San Francisco pera Fernando Póo, ab escalas en Casablanca, Mazagan y altres ports de la Costa occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dijous y dissabtes.

Pera més informes dirigir-se a son agent D. Emili Borrás

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totes las malalties del

VENTRELL

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforçant los debilitats. De venta en totes las Farmacías y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4. Barcelona.

Farmacia Plana

al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquisits d'origen.—Completx assortit de medicaments pera curas antisèpticas.—Especialitats naturals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals
TARRAGONA

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Rebollido 20

En aquesta casa trobarà la industria, la agricultura y las arts, un complert assortit de drogas, sulfat y primeras matèries pera abons als riues garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre FLORESTILLA de la millor marca
TARRAGONA

Academia Duarte

Carrer de la Palma, 2.-Tarragona

Se donan conferencias de tots los cursos de las Facultats de Dr. y Ciencias Sociales y Filosofia y Lletres, comprendent en aquesta darrera les seccions corresponents les tres llicenciaturas.

Lo curs, com en anys anteriors, comensarà'l dia 1er d'Octubre, com així ho disposa l'art. 3er del Reglament.

S'admeten alumnes interns y externs.

L'Academia compta ab suficient nombre de professors titulars pera cada secció.

Pera informes al Director D. Francesc Duarte, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

Gabinet de malalties dels ulls

DE
Eduard Tello

METJE OCULISTA

Ex-intern, per oposició de la Facultat de Medicina.—Ajudant de l'oculista Dr. Rios.

Horas de consulta: De 11 a 1 y de 4 a 6.—Gratis als pobres.

Comte de Rius, 11, pral.

Lo Dr. J. Jordán

DENTISTA

Té l'honor d'offerir á sos nombrosos clients y al públic en general, lo Gabinet Odontològich que ab los millors avosos de la Odontologia moderna hi establert á

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1° (cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tivoli y Novetats) y fentlos així mateix avinent que opera tots los dilluns á REUS en sa antiga clínica dental.

Plassa de Prim, núm. 2, 1er pis de la casa de la Passeig de Gracia, 4, 1° (cantonada al Carrer de Caspe, junt als teatres Tivoli y Novetats) y fentlos així mateix avinent que opera tots los dilluns á REUS en sa antiga clínica dental.

CERVEZA

de primera calitat, se serveix á prèus reduïts en l'acreditat establenit

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y prèus econòmichs.

Aquesta triple ayuga de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la més tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una peseta.

A exèrcits importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra, Rambla St. Joan, núm. 39.

A la menuda: Farmacia del Centro.-Tarragona.-Demanar AYUGA NAF SERRA